

Zajímavosti, tipy a triky, informace z jiných oborů

Černý V.¹⁻⁶

¹Klinika anesteziologie, perioperační a intenzivní medicíny, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

²Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

³Centrum pro výzkum a vývoj, Fakultní nemocnice Hradec Králové

⁴Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové

⁵Technická univerzita Liberec

⁶Department of Anesthesia, Pain Management and Perioperative Medicine, Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada

Choosing wisely for critical care – Daily care rounding checklist

Aktualizovaná verze kontrolního listu kampaně „Choosing wisely“ pro denní vizity na pracovištích typu ARO/JIP je k dispozici na <https://www.sccm.org/Clinical-Resources/Choosing-Wisely-in-Critical-Care>.

Angiotensin-converting enzyme inhibitory (ACEI) a blokátory angiotensin II receptoru (ARBs) a přežití u karcinomu pankreatu

Experimentální studie ukazují zpomalující vliv ACEI na růst nádorů pankreatu. Recentní studie na více než 8 000 pacientech s karcinomem pankreatu ukazuje u pacientů na ACEI 13% snížení rizika smrti a u pacientů užívajících ARB až 20% snížení rizika úmrtí.

Zdroj: Megan Brooks. *Blood Pressure Meds May Prolong Life in Pancreatic Cancer*. *Medscape* - Mar 07, 2022.

Hypertonický roztok natria nebo manitol v léčbě traumatické nitrolební hypertenze u dětí?

Bolusové podání hypertonického roztoku sodíku byla spojeno se snížením nitrolebního tlaku a vzestupem mozkového perfuzního tlaku (CPP) na rozdíl od manitolu, kde došlo jen ke zvýšení CPP.

Zdroj: Kochanek PM, Adelson PD, Rosario BL, Hutchison J, Miller Ferguson N, Ferrazzano P, et al. *Comparison of Intracranial Pressure Measurements Before and After Hypertonic Saline or Mannitol Treatment in Children With Severe Traumatic Brain Injury*. *JAMA Netw Open*. 2022;5(3):e220891. doi:10.1001/jamanetworkopen.2022.0891.

Možný dlouhodobý vliv umělé plicní ventilace na IQ dětí?

Děti, které přežily epizodu respiračního selhání s nutností umělé plicní ventilace (UPV) mají zvýšené riziko zhoršení neurokognitivních funkcí ve srovnání s jejich dvojčaty bez epizody UPV.

Zdroj: Watson RS, Beers SR, Asaro LA, Burns C, Koh MJ, Perry MA, et al. *Association of Acute Respiratory Failure in Early Childhood With Long-term Neurocognitive Outcomes*. *JAMA*. 2022;327(9):836-845. doi:10.1001/jama.2022.1480.

Ketamin v léčbě alkoholismu?

Infuze ketaminu 3x týdně (0,8 mg/kg i. v. během 40 minut) v kombinaci s psychoterapií vedla u pacientů s alkoholismem k navýšení počtu dnů bez alkoholu při kontrole za 6 měsíců od podání.

Zdroj: Grabski M, McAndrew A, Lawn W, Marsh B, Raymen L, Stevens T, et al. *Adjunctive Ketamine With Relapse Prevention-Based Psychological Therapy in the Treatment of Alcohol Use Disorder*. *Am J Psychiatry*. 2022 Feb;179(2):152-162. doi: 10.1176/appi.ajp.2021.21030277. Epub 2022 Jan 11. PMID: 35012326.

Vysoký cholesterol a lipidy ve 35 letech věku

Vysoké hladiny HDL cholesterolu a vysoké hladiny triglyceridů u mladých lidí ve věku 35 let jsou asociovány s významně vyšším rizikem vzniku Alzheimerovy choroby v pozdějším věku.

Zdroj: Zhang X, Tong T, Chang A, Ang TFA, Tao Q, Auerbach S, et al. *Midlife lipid and glucose levels are associated with Alzheimer's disease*. *Alzheimers Dement*. 2022 Mar 23. doi: 10.1002/alz.12641.

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, cernyvla1960@gmail.com

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2022; 33(2):121-122

Metformin před početím a vrozené defekty

Užívání metforminu otcem cca 3 měsíce před početím zvyšuje pravděpodobně riziko vzniku kongenitálních defektů dítěte.

Zdroj: Wensink MJ, Lu Y, Tian L, Shaw GM, Rizzi S, Jensen TK, et al. *Preconception Antidiabetic Drugs in Men and Birth Defects in Offspring: A Nationwide Cohort Study. Ann Intern Med. 2022 Mar 29. doi: 10.7326/M21-4389. Epub ahead of print. PMID: 35344380.*

Co vše lze přinést domů na znečištěných botách?

- multirezistentní patogeny
- karcinogenní toxiny
- toxická hnojiva
- mikroplasty
- radioaktivní částice
- těžké kovy

Autoři důsledně doporučují nechodit doma v „botách z venku“ s cílem si nezhoršovat kvalitu domácího prostředí.

Zdroj: <https://theconversation.com/wearing-shoes-in-the-house-is-just-plain-gross-the-verdict-from-scientists-who-study-indoor-contaminants-177542>.

Dysfunkce hlasivek u pacientů s bronchiálním astmatem

Tzv. vocal cord dysfunction (VCD) je přítomna u 25–50 % pacientů s bronchiálním astmatem. Její přítomnost může vést k obstrukci dýchacích cest, aniž by to bylo z důvodu zhoršování astmatu a nutnosti eskalace medikace. Detekce VCD může přispět k účelné deeskalaci nebo i vysazení neúčelné medikace.

Zdroj: Stojanovic S, Denton E, Lee J, Tay TR, Murthe KG, Mahoney J, et al. *Diagnostic and Therapeutic Outcomes Following Systematic Assessment of Patients with Concurrent Suspected Vocal Cord Dysfunction and Asthma. J Allergy Clin Immunol Pract. 2022 Feb;10(2):602-608.e1. doi: 10.1016/j.jaip.2021.10.038. Epub 2021 Oct 28. PMID: 34718212.*

Plavání jako nástroj zlepšení mozkové konektivity a růstu nových neuronů

Aerobní cvičení je obecně považováno za účinný nástroj zvyšování fyzické i psychické kondice. Plavání se zdá být jeden z neefektivnějších sportů v kontextu vlivu na mozkové funkce. U potkanů bylo plavání spojeno se supresí inflamatorních procesů v mozku a inhibicí apoptózy a smrti neuronů. Došlo rovněž ke zlepšení krátkodobé i dlouhodobé paměti. Efekt plavání se může projevit i u dětí na jejich zvýšené schopnosti se učit.

Zdroj: <https://theconversation.com/swimming-gives-your-brain-a-boost-but-scientists-dont-know-yet-why-its-better-than-other-aerobic-activities-164297>.

Nejčastější faktory spojené s bděním během anestezie

Bdění během celkové anestezie se vyskytuje extrémně vzácně. Analýza cca 650 tis. pacientů identifikovala výskyt 14 případů bdění, rozdělených do 5 skupin:

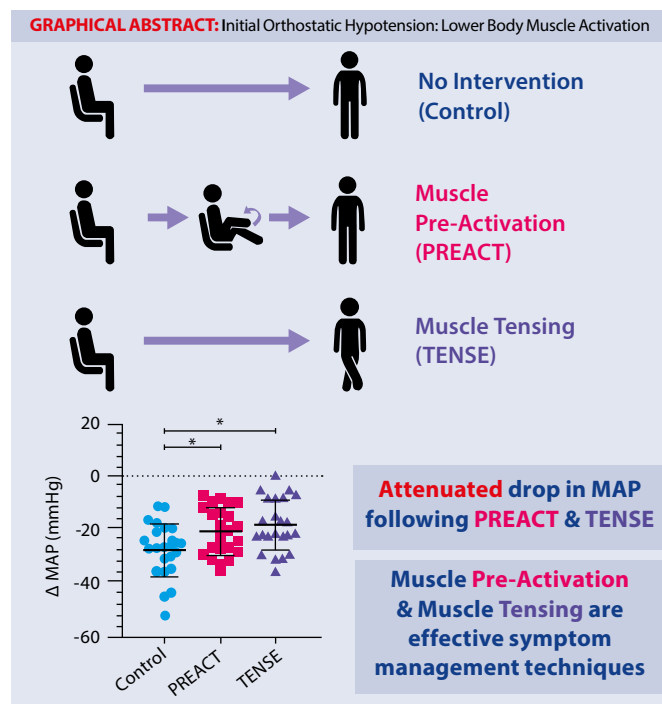
1. low-dose anesthesia with hemodynamic instability
2. low-dose anesthesia without hemodynamic instability
3. total IV anesthesia, IV infiltrate, high bispectral index values
4. nejasné
5. jiné

Zdroj: <https://www.anesthesiologynews.com/Clinical-Anesthesiology/Article/02-22/Patient-Awareness-Rare/65971>.

Svalová cvičení, která redukuje pocit „závratě“ po náhlém postavení ze sedu u pacientů s ortostatickou hypotenzí

Ortostatická hypotenze se vyskytuje relativně často, může mít řadu příčin. Pokud trvá jen krátce, je považována za benigní záležitost. Recentní výzkum ukazuje, že jednoduché svalové cviky (koncept „preemptive measure“), mohou významně omezit její výskyt nebo tíži.

Obr. 1.

Zdroj: Sheikh NA, Ranada S, Lloyd M, McCarthy D, Kogut K, Bourne KM, et al. *Lower body muscle preactivation and tensing mitigate symptoms of initial orthostatic hypotension in young females. Heart Rhythm. 2022 Apr;19(4):604-610. doi: 10.1016/j.hrthm.2021.12.030. Epub 2022 Feb 9. PMID: 35365286*

Poznámka editora rubriky: V práci uvedené svalové cviky by mohly být inspirací pro řešení podobných situací v rámci např. poanestetické péče.